

РЕЗОЛЮЦІЯ
науково-практичного семінару «Скажемо «ні» забрудненню ґрунтів»
(Львів, 19 квітня 2018 р.)

Науково-практичний семінар «Скажемо «ні» забрудненню ґрунтів», відбувся 19 квітня 2018 р. в рамках Міжнародного форуму «Здоровий ґрунт — здорова нація», напередодні Глобального симпозиуму із забруднення ґрунтів, організованого Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН, її Глобальним ґрунтовим партнерством сумісно із Секретаріатами Базельської, Роттердамської та Стокгольмської Конвенцій, Програмою ООН з навколишнього середовища та Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Учасники семінару наголошують, що настав час звернути увагу кожного на якісний стан одного з головних природних ресурсів людства, який стрімко погіршується унаслідок людської діяльності. Забруднення ґрунтів є однією з найбільш небезпечних загроз для якості природних вод, повітря, рослинного та тваринного світу, і в підсумку для здоров'я населення. У цьому зв'язку ми наполягаємо на необхідності скорішої реалізації комплексу першочергових заходів з охорони ґрунтів від забруднення, зокрема:

1. З метою недопущення нелімітованого надходження забруднюючих речовин до ґрунтів необхідно посилити державний контроль за їх якісним станом, передбачивши правову відповідальність за виявлені випадки забруднення. Звертаємось до Міністерства екології та природних ресурсів України з громадською ініціативою розробити чіткий порядок і методики виявлення фактів забруднення ґрунтів та оцінки їх наслідків, до Міністерства з надзвичайних ситуацій – встановити технічні вимоги щодо ліквідації наслідків забруднення ґрунтів, до Міністерства аграрної політики та продовольства України – удосконалити порядок моніторингу застосування пестицидів на землях сільськогосподарського призначення.

2. Учасники семінару констатують вкрай незадовільний стан справ із нормуванням гранично допустимих рівнів забруднення ґрунтів в Україні. Система гігієнічного нормування, що залишилася чинною в Україні після розпаду СРСР, не забезпечує надійного захисту ґрунтів, оскільки є застарілою, неповною, не відповідає міжнародним вимогам та не враховує особливостей ґрунтового покриву країни. Учасники семінару звертаються до Міністерства охорони здоров'я України з проханням ініціювати, за участі усіх зацікавлених сторін, перегляд системи ГДК з урахуванням кращої міжнародної практики та новітніх вітчизняних розробок у цій сфері.

3. У контексті реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні необхідно звернути увагу територіальних громад на важливість недопущення фактів забруднення ґрунтів на їх землях, враховуючи той факт, що деякі токсиканти виводяться з ґрунту надзвичайно повільно, протягом століть. Рекомендується врахувати ці питання у регіональних та місцевих програмах охорони ґрунтів.

4. Для забезпечення дотримання виконання вимог чинного законодавства щодо охорони ґрунтових ресурсів потрібно налагодити громадський контроль за дотриманням встановлених норм і нормативів, своєчасне інформування населення та вільний доступ до інформації про ґрунти та їхній стан. Рекомендується більш детально висвітлювати питання забруднення у Національній доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні та Національній доповіді про стан родючості ґрунтів, необхідність якої передбачено Національним планом дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженим Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 р. № 271-р.

5. Зважаючи на виняткову важливість екологічних функцій ґрунтового покриву необхідне розширення обсягів викладання ґрунтознавства у вищій та його основ у середній школах, та активна популяризація знань про значення чистих ґрунтів для одержання повноцінної рослинницької та тваринницької продукції та, кінцевим рахунком – для здоров'я населення. Рекомендується надрукувати доповіді учасників окремим виданням, а огляд доповідей розмістити у засобах масової інформації.

За підсумками обговорення на семінарі результатів досліджень за напрямом «Розробка моделі системного управління родючим потенціалом ґрунтових ресурсів України в ринкових умовах з подальшою імплементацією їх у суспільно-громадську діяльність ГО «УТГА» та в практику землекористування», одержаних в рамках проекту USAID «Програма підтримки аграрного і сільського розвитку в Україні», рекомендовано апробувати нові методи боротьби із забрудненням ґрунтів у практичній діяльності в Харківській та Волинській областях та включити їх до регіональних та місцевих програм охорони ґрунтів.